

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ไม้เป็นพันธุ์ไม้ที่มีอยู่คู่โลกให้ประโยชน์แก่ คน และสัตว์ โดยมนุษย์สามารถใช้ประโยชน์จากไม้ได้ทุกส่วนไม่ว่าจะเป็น ลำต้น ราก ใบ และหน่อ คนไทยในชนบทใช้ไม้ไผ่สร้างบ้านเรือนอยู่อาศัยและใช้ในการทำหัตถกรรมเครื่องจักสาน คุณสมบัติที่ดีของไม้ไผ่คือมีความคงทนต่อสภาพดิน ฟ้า อากาศ ลำต้นสามารถจักตอกเป็นเส้นๆ คัดโค้งขึ้นรูปสานผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ประเภทต่างๆ ไม้ไผ่สามารถทนต่อแรงเคี้ยวและแรงกดได้ดีโดยไม่แตกหรือหักง่ายคุณสมบัติพิเศษเช่นนี้ทำให้ผลิตภัณฑ์ทรงรูปอยู่ได้นาน ด้วยคุณสมบัติดังกล่าวไม้ไผ่จึงเป็นวัตถุดิบสำคัญในการทำเครื่องจักสานของไทย

จักสานเป็นงานศิลปหัตถกรรมประเภทหนึ่งที่มีความสวยงามทั้งในด้านรูปทรง ลวดลาย และประโยชน์ใช้สอย จังหวัดอุทัยธานีตั้งอยู่ในเขตภาคเหนือตอนล่างมีพื้นที่ประมาณ 6,730 ตารางกิโลเมตร¹ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าและภูเขาสูงสภาพป่าไม้อุดมสมบูรณ์มีความหลากหลายทางธรรมชาติโดยเฉพาะป่าไผ่ที่มีเป็นจำนวนมาก ที่บ้านท่าดินแดงตำบลสะแกกรัง มีพื้นที่ป่าไผ่ถึง 476 ไร่² และเป็นป่าที่มีคุณภาพดีเหมาะแก่การทำจักสานทางพัฒนาชุมชนจังหวัดอุทัยธานีมีการส่งเสริมให้มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านทำเสื่อรำแพนเพื่อเป็นรายได้หลัก และรายได้เสริมให้กับชาวบ้านในยามว่างจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

ด้วยเหตุนี้ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาค้นทุนและผลตอบแทนจากการทำเสื่อรำแพน เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการลงทุนทำเสื่อรำแพนและเป็นแนวทางในการพัฒนาการทำเสื่อรำแพนให้ดียิ่งขึ้น

¹ <http://www.Uthaithani.go.th> (28 กุมภาพันธ์ 2547).

² คณะกรรมการอำนวยการงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบท และกรรมการพัฒนาชุมชน. กระทรวงมหาดไทย แบบสอบถามข้อมูลปี 2544 ข้อมูลพื้นฐานตำบลสะแกกรัง อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี, 2544.

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษา ถึงต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนทำเล็อรำแพน กรณีศึกษากลุ่มพัฒนาผลิตภัณฑ์จักสานบ้านท่าดินแดง ตำบลสะแกกรัง อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี

ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตการศึกษา ประชากรที่ทำการศึกษาจากการใช้แบบสอบถาม สัมภาษณ์ชาวบ้านที่ทำเล็อรำแพนเป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริม ตำบลสะแกกรัง อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)³ จากครัวเรือนที่ทำเล็อรำแพนทั้งหมด 79 ราย (สัมภาษณ์นายสุรัตน์ ชมกรุง ผู้ใหญ่บ้านตำบลสะแกกรัง) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จำนวน 51 ราย

วิธีศึกษาและการเก็บข้อมูล

ข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการใช้แบบสอบถามซึ่งได้จากการสัมภาษณ์ชาวบ้านที่มีอาชีพทำเล็อรำแพนไม่ว่าจะเป็นอาชีพหลักหรืออาชีพเสริม ตำบลสะแกกรัง อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี ได้จากการสุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งหมด 51 ราย จากจำนวนทั้งหมด 79 รายที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จากนั้นทำการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) ใช้ตารางเพื่ออธิบายสภาพทั่วไปรวมทั้งสภาพการจักสาน รวมทั้งการใช้ปัจจัยการทำเล็อรำแพนเพื่อหาค่าเฉลี่ยและร้อยละ เช่น การหาต้นทุนกรทำเล็อรำแพน และการหาผลตอบแทนของการลงทุนเล็อรำแพน ได้แก่อัตรากำไรต่อต้นทุน อัตราส่วนของกำไรต่อยอดขายและอัตรากำไรขั้นต้น

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) รวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือวารสาร สิ่งพิมพ์ เอกสาร รายงาน ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย และจากข้อมูล ออนไลน์

³ กานดา พูนลาภทวี, สถิติเพื่อการวิจัย, พิสิกส์เซ็นเตอร์การพิมพ์, 2530, หน้า 86-107.

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ข้อมูลปฐมภูมิจากแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์รวมทั้งข้อมูลทุติยภูมิจากการค้นคว้า รวบรวม นำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาตรวจสอบ และทำการประมวลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้คำนวณค่าสถิติเพื่องานวิจัย (Statistical Package for the Social Science)

นิยามศัพท์

ต้นทุน หมายถึง ต้นทุนทั้งสิ้นจากการลงทุนทำเสื่อรำแพน ได้แก่ค่าใช้จ่ายในการลงทุนทุกอย่างที่เกี่ยวข้องในการทำเสื่อรำแพน ตั้งแต่การเตรียมวัตถุดิบจนกระทั่งเป็นสินค้าสำเร็จรูปเพื่อจำหน่าย

ผลตอบแทน หมายถึง ผลตอบแทนค่าขายที่ได้รับจากการลงทุนทำเสื่อรำแพนจำหน่าย หลังจากหักค่าใช้จ่ายในการลงทุนแล้ว

เสื่อรำแพน หมายถึง การนำไม้ไผ่มาจักดอกแล้วสานลายสองเป็นผืนเสื่อให้ได้ขนาดตามที่ต้องการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบต้นทุนและผลตอบแทนจากการทำเสื่อรำแพนของกลุ่มพัฒนาผลิตภัณฑ์จักสานบ้านท่าดินแดง ตำบลสะแกกรัง อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี เป็นข้อมูลสำหรับผู้สนใจจะลงทุนทำเสื่อรำแพนและเป็นแนวทางในการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น